

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

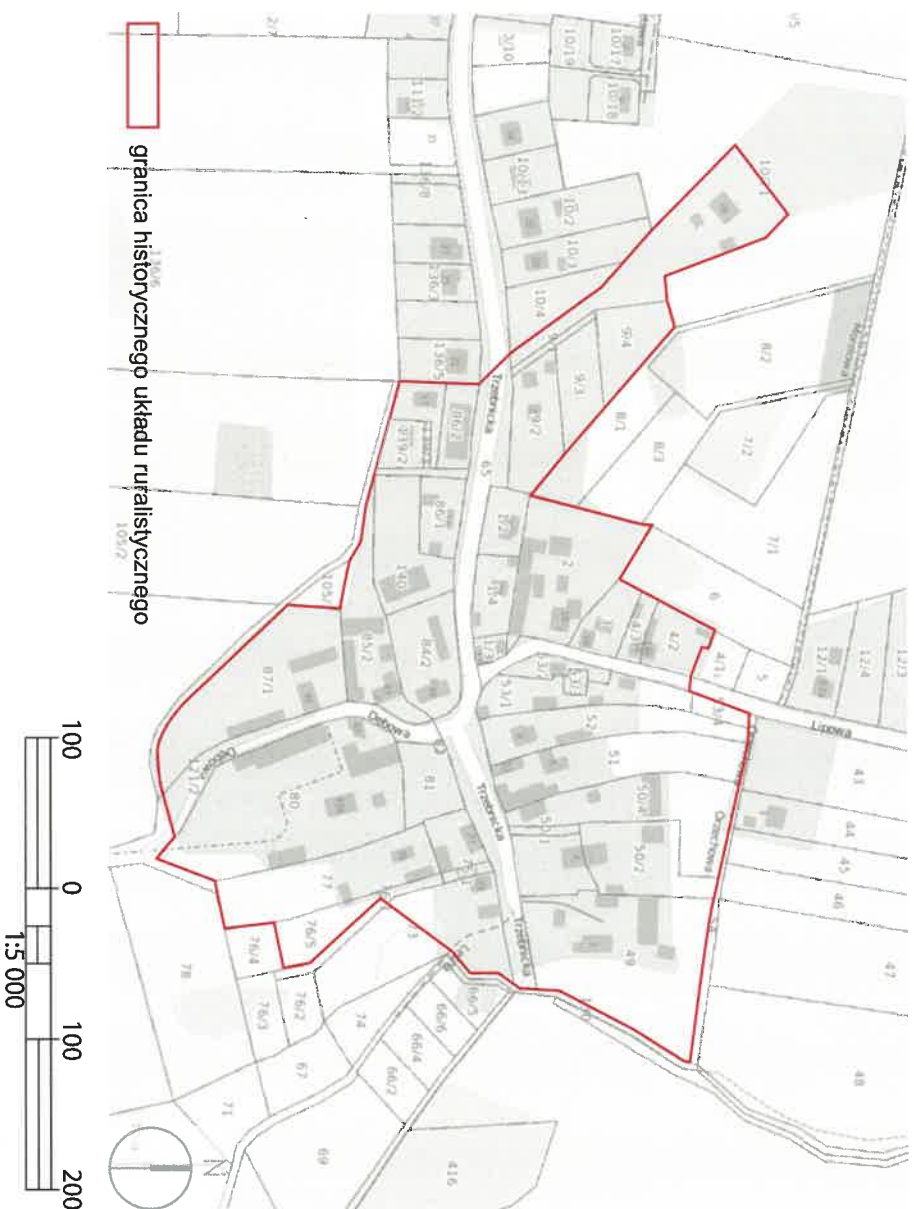
2. Czas powstania

1218 r./XX w.

3. Miejscowość

ŚWIĄTNIKI

9. Materiały graficzne

granica historycznego układu ruralistycznego

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat trzebnicki

Gmina Trzebnica

6. Współrzędne geograficzne

51°18'14"N 17°06'03"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1218 r. Sanctuarii, 1236 r. Schwantniki, 1400 r. Swentnik (Schwentnik), 1410 r. Schwantnig, 1785 r. i 1803 r. Schwundnig, 1830 r. i 18454 r. Schwundnig Groß, do 1945 r. Groß Schwundnig

Historia wsi:

Początkowo tereny wsi zostały przekazane na rzecz klasztoru trzebnickiego jako tereny leśne. Nie była ona założona na prawie niemieckim. W 1410 r. klasztor oraz, nieco wcześniej, dzwonnicy z Wrocławia, wśród których można wymienić Cloveno w 1355 r. oraz Johan Sobolka w 1400 r., posiadali udziały w czynszach z wsi. Do czasów sekularyzacji klasztor zachował swoje udziały w Świątnikach. W roku 1803 należał do niego folwark. We wsi istniało sołectwo, a w XIX w. wykształciła się duża własność gminna. W 1830 r. na terenie wsi znajduje się wiatrak, a w 1845 r. przemysł wiejski zostaje rozbudowany o kolejny wiatrak oraz kuźnię. Od co najmniej 1888 r. w Świątnikach funkcjonowały wolne dobra, natomiast w XX w. we wsi wyodrębniono poprzez parcelację i sprzedaż kilka mniejszych własności ziemskich. Na ten wiek (rok 1931) przypada również największa liczba mieszkańców – 122 osoby. Wieś charakteryzuje układ wielodrożny. Położona jest ona na pięknych terenach w paśmie wzgórz trzebnickich.

Stanowiska AZP:

Brak zlokalizowanych stanowisk AZP w obrębie wsi.

Postulaty:

Zachowanie i rewaloryzacja historycznego układu przestrzennego wsi, zachowanie historycznych obiektów i zespołów zagrodowych, wprowadzanie nowej zabudowy w nawiązaniu do historycznej zabudowy wiejskiej, ze wskazaniem obszaru inwestycyjnego na przodzie parceli, pozostawienie wolnych od zabudowy stref zatył, stosowanie tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp.,

Istniejące zagrożenia:

Bardzo gęste rozmieszczenie obiektów gospodarczych i związanych z produkcją na obszarze wsi, degradacja układu poprzez wprowadzenie nieprzystającej, współczesnej zabudowy, rozbiora i przetwarzanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów, lokalizacja zabudowy w drugiej linii względem drogi

Źródła:

Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, Wytoczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Wrocław 1992 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

30
Październik 2022 r.

Małgorzata Karolczyk